

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Rapla Vallavalitsus
rapla@rapla.ee
Tallinna mnt 14
Rapla linn
79513, Rapla maakond,
Registrikood: 77000312

01.04.2026 nr 11.3-1/26/1517

Finantskorrektsiooni otsus

Riigi Tugiteenuste Keskus teeb finantskorrektsiooni otsuse Rapla Vallavalitsuse projektile nr 2021-2027.4.09.24-0042 „Hoolekandeteenuste arendamine“.

Finantskorrektsiooni põhjuseks on projektiga seotud **riigihanke 296064** „Hoolekandeteenuste arendamine“ **osas 3** esinenud rikkumine:

- edukaks on tunnistatud pakkujat, kes ei vastanud kehtestatud kvalifitseerimistingimusele ja see on vastuolus riigihangete seaduse § 3 punktides 1–3 ja punktis 5 toodud üldpõhimõtetega.

Rakendusüksus otsustab:

1. kohaldada rikkumisele **25%** finantskorrektsiooni määra;
2. vähendada projekti abikõlblike kulusid ja eelarvet **360,29 euro võrra**, millest toetus moodustab 288,23 eurot ja omafinantseering 72,06 eurot;
3. muuta Riigi Tugiteenuste Keskuse 04.04.2025 toetuse taotluse osalise rahuldamise otsuse nr 11.3-1/25/1728 punkti 2 järgmiselt: „Projekti abikõlblike kulude kogumaksumus on 281 044,03 eurot, millest toetuse määr on kuni 80% projekti toetatavatest kuludest ja maksimaalne suurus 224 835,22 eurot ja omafinantseering on minimaalselt 20% summas 56 208,81 eurot.“.

Otsus koosneb järgmistest osadest:

[õiguslikud alused](#), [asjaolud ja selgitused](#), [finantskorrektsiooni põhjendused](#), [korrektsioonimäär](#), [rikkumise summa ja eelarve vähendamine](#), [ärakuulamine](#), [vaidlustamine](#).

ÕIGUSLIKUD ALUSED

- Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 28;

- Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 p 2, § 35 lg 1, § 36;
- Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 21 lõige 1 ja § 22⁸;
- sotsiaalkaitseministri 21.12.2023 määruse nr 74 „Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine kohalikul tasandil“ (edaspidi *meetme määrus*) § 25;
- Riigi Tugiteenuste Keskuse (edaspidi *RTK* või *rakendusüksus*) 04.04.2025 toetuse taotluse osalise rahuldamise otsus nr 11.3-1/25/1728 (edaspidi *osalise rahuldamise otsus* või *TORO*) punkt 13;
- riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) § 3 p-d 1–3 ja p 5.

ASJAOLUD JA SELGITUSED

1. Rapla Vallavalitsus (edaspidi ka *toetuse saaja* või *hankija*) kavandas projekti raames soetada päevakeskuse teenuse arendamiseks muusikariistu summas 1099 eurot. Nende ostmiseks viidi läbi **lihthankemenetlusena riigihange 296064** (edaspidi *RH 296064* või *hange*). Hanketeade avaldati 18.06.2025.

2. Hange oli jaotatud neljaks osaks: osa 1 *Meditiinilised abivahendid*¹, osa 2 *Mööbel*², **osa 3 *Muusikariistad***³ ja osa 4 *Termokärud ja transpordinõud*⁴. Osade peale kokku oli hanke eeldatavaks maksumuseks 59 000 eurot. Kuna otsuses käsitletav rikkumine on seotud hankeosaga 3, siis hanke teisi osi edaspidi ei vaadelda.

3. Määratud tähtajaks (11.07.2025) esitas muusikariistade⁵ ostmiseks pakkumuse ainult üks ettevõtte, DELTA OÜ (edaspidi ka *edukas pakkuja*). Hankija tunnistas selle edukaks ja 07.08.2025 sõlmiti vastav hankeleping nr 12-13/2025/170 käibemaksuta maksumuses 1162,21 eurot.

4. Hankija on kehtestanud pakkujale tehnilise ja kutsealase suutlikkuse osas järgmise kvalifitseerimistingimuse: *Pakkuja on varasema 36 kuu jooksul teostanud vähemalt 2 hankeobjektiga analoogset hankelepingut. Pakkuja esitab ülevaate teostatud lepingutest.*

5. DELTA OÜ esitas pakkumuses loetelu⁶ ajalisel ja sisult erinevatest teostatud referentslepingutest, kuid ükski nendest ei tõenda punktis 4 toodud nõude täitmist. Tegemist on tehnika ja mööbli hankimise ja paigaldamise lepingutega, kuid muusikariistadega seotud (e hankeobjektiga analoogsed) hankelepingud puuduvad. Lisaks on edukas pakkuja varasema kogemuse tõendamiseks eraldi välja toonud ühe referentslepingu⁷ ja viidanud sellega seotud riigihankele 247157⁸. Tegemist oli sisustuse, mööbli, arvutustehnika ja õppevahendite hankimisega, seega muusikariistade hankimisega seos puudus.

¹ Eeldatav maksumus 51 000 eurot.

² Eeldatav maksumus 1500 eurot.

³ Eeldatav maksumus 1000 eurot.

⁴ Eeldatav maksumus 5500 eurot.

⁵ Muusikariistad hõlmasid: klahvpill Roland B125K-3, statiiv elektroonilisele klahvpillile König & Meyer 18810 Omega, käsitrumm Meini - AE-FD14T, käsitamuriin Meini - AE-ATAH2S.

⁶ Pakkumuse fail *Kuvatõmmis 2025-07-11 092524_12958079.png*.

⁷ Pakkumuse failid *296064_DELTA_OÜ_(12958079)_kinnitused-14941156.pdf* ja *296064_DELTA_OÜ_(12958079)_kinnitused-14941130.pdf*.

⁸ Saaremaa valla HEV õpilastele sisustuse, tehnika ja õppevahendite soetamine.

6. Eeltoodust tulenevalt on hankija edukaks tunnistanud pakkuja, kellel puudusid muusikariistade pakkumusega analoogsed hankelepingud ning kes ei vastanud seega esitatud kvalifitseerimistingimusele. Hankija on sellega rikkunud RHS § 3 p-des 1–3 ja 5 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid.

7. Hankija on rakendusüksusele kinnitanud, et DELTA OÜ ei esitanud vähemalt kahte hankelepingut, mis oleksid oma sisult olnud analoogsed hanke esemega (st muusikariistadega). Pakkujate esitatud referentsid käsitlesid peamiselt erineva tehnika ja seadmete tarnet, kuid hankija hinnangul olid need siiski piisavad pakkuja tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks ning andsid mõistliku kindluse pakkuja suutlikkuse kohta hankeleping nõuetekohaselt täita. Arvestades hankelepingu väikest maksumust, oleks alternatiiviks olnud uue hankemenetluse läbiviimine või hinnapäringute esitamine potentsiaalsetele muusikariistade müüjatele, ilma garantiita, et pakkumisi tegelikult esitataks.

FINANTSKORREKTSIOONI PÕHJENDUSED

8. Rakendusüksuse hinnangul ei muuda toetuse saaja selgitused käsitletavate rikkumiste asjaolusid ega järeldusi ning ei anna alust finantskorrektsioonist loobumiseks.

9. RHS § 3 kohaselt on hankija kohustatud järgima riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, sh kohtlema kõiki isikuid võrdselt, tagama riigihanke läbipaistvuse ja konkurentsi efektiivse ärakasutamise ning rahaliste vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise.

10. Rakendusüksus leiab, et hanke läbiviimisel ei ole järgitud RHS § 3 punktis 1 toodud läbipaistvuse põhimõtet. Selle kohaselt peab hankemenetlus olema kõikidele osapooltele arusaadav ning üheselt mõistetav. Kui hankija ei järgi enda seatud tingimusi, siis ei ole menetlus enam objektiivne ja läbipaistev ja see kahjustab teiste (potentsiaalsete) pakkujate õigustatud ootust, et menetlus toimub kehtestatud reeglite kohaselt. Kuna antud juhul tunnistas hankija edukaks pakkuja, kes ei vastanud esitatud tingimusele, siis ei ole hankemenetlus läbi viidud läbipaistvalt, selgete ja ühtsete reeglite alusel.

11. Hankijal on kohustus järgida pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet (RHS § 3 punkt 2), soodustades sellega tõelist konkurentsi riigihankes osalevate ettevõtjate vahel. Võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab eelkõige seda, et kõikidele pakkujatele peavad kehtima samad tingimused ning ühelegi riigihankest huvitatud ettevõtjale ei tohi luua teiste isikutega võrreldes soodsamat olukorda. Kvalifitseerimistingimusele mittevastava pakkuja vastavaks tunnistamisega on toetuse saaja rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet.

12. Rakendusüksus lisab, et olukorras, kus hankesse esitas pakkumuse vaid üks pakkuja, ei saa hankija hakata kvalifitseerimistingimusi “pehmedama”, neid üldse kõrvale jätta või sisuliselt ümber tõlgendada. Selliselt tingimusele mittevastava pakkuja kvalifitseerimine moonutab konkurentsi, sest menetlus ei ole enam kooskõlas hankedokumentides selgelt sätestatud reeglitega. Seega antud juhul ei ole toetuse saaja järginud konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtet (RHS § 3 punkt 3) ega taganud muusikariistade ostmisel parimat võimalikku hinna ja kvaliteedi suhet. See omakorda on aga vastuolus rahaliste vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise põhimõttega (RHS § 3 punkt 5). Efektiivse konkurentsi tagamiseks oleks olnud asjakohane viia läbi uus hankemenetlus või edastada hinnapäringud potentsiaalsetele muusikariistade müüjatele.

13. Eeltoodut arvestades on hankija rikkunud RH 296064 osa 3 läbiviimisel RHS § 3 punkte 1–3 ja punkti 5.

KORREKTSIOONIMÄÄR 25%

14. ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud

kulu abikõlblikkust. ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁹.

15. Otsuses käsitletud rikkumise osas esinevad ÜM2014 § 22⁸ toodud asjaolud. Kui alla riigihanke piirmäära riigihanke (*lihthanke*) korraldamisel rikutakse riigihangete seadust, kohaldatakse sõltuvalt rikkumise raskusest ja ulatusest rikkumisega seotud hankelepingu osale § 21 lõikes 1 nimetatud finantskorrektsiooni määra, välja arvatud juhul, kui rikkumine on üksnes formaalne.

16. ÜM2014 § 21 lõige 1 sätestab: *Kui struktuuritoetuse seaduse § 46 lõike 1 kohaselt ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 protsenti tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.*

17. ÜM2014 seletuskirjas on väljendatud seisukohta, et § 22⁸ rakendamisel tuleb asjakohase protsendimäära valikul lähtuda analoogia alusel samalaadse rikkumise korral kohaldatavast finantskorrektsiooni määrast. Otsuses kirjeldatu viitab ÜM2014 § 22³ lg 5 kirjeldatud rikkumise asjaoludele (kui pärast pakkumuste avamist on muudetud või kohaldatud valesti riigihanke alusdokumentides avaldatud kvalifitseerimise tingimust) ja 25-protsendilisele finantskorrektsiooni määrale. Seega üldjuhul kohaldub sellistele rikkumistele 25%-iline finantskorrektsioon.

18. Ühissätete määruse artikli 103 lõike 1 koosmõjus sama määruse selgituste punktiga 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada analoogia korras automaatselt ÜM2014-s sarnasele rikkumisele ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014s kirjeldatud analoogilise rikkumisega selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määrast väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine.

19. Rakendusüksus on üksikasjalikult hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid ning on seisukohal, et ei esine selliseid asjaolusid, mis eristaksid käesolevat rikkumist ÜM2014 § 22³ lõikes 5 kirjeldatud samalaadsest rikkumisest. Rikkumise raskust ja võimalikku finantsmõju silmas pidades ei pea rakendusüksus proportsionaalseks finantskorrektsiooni määraks madalamat kui 25%-i. Kuivõrd rikkumisega seotud hanke osale esitas ainsana pakkumuse vaid edukas pakkuja, siis annab rikkumise raskusele lisakaalu konkurentsi puudumine hankes. Rakendusüksuse hinnangul ei saa välistada, et konkurentsi puudumise tingis justnimelt hanke osa 3 esemega analoogsete hankelepingute nõue. Rakendusüksuse hinnangul puuduvad ka sellised rikkumise finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 25%-iline finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada ka mõnda muud määra, mida § 22⁸ ette ei näe, kuid mis oleks antud juhtumi asjaolusid arvestades proportsionaalne.

20. Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks⁹.

RIKKUMISE SUMMA JA EELARVE VÄHENDAMINE

21. Toetuse saaja on projekti tegevuse nr 9 *Päevakeskuse teenuse arendamine* raames esitanud hanke 296064 kolmanda osaga soetud KD tunnusega 21 kogumaksumuses 1441,14 eurot.

⁹ Eeltoodud põhimõtet toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C-406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

Lähtuvalt antud otsusest loeb rakendusüksus tegevusega 9 seotud kuludest abikõlbmatuks 360,29 eurot (1441,14*25%), millest toetus moodustab 288,23 eurot ja omafinantseering 72,06 eurot.

22. ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse toetuse eelarvet vastavalt finantskorrektsiooni otsuse tegemise ajal taotluse rahuldamise otsuses kehtivale proportsioonile. Kui projekti toetuse ja omafinantseeringu proportsioon on muutunud, vähendatakse väljamakstud toetust ja omafinantseeringut vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile.

ÄRAKUULAMINE

23. Tulenevalt ÜSS § 13 lõike 2 punktist 3 andis rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist toetuse saajale võimaluse esitada oma seisukohad

24. Rakendusüksus edastas 19.03.2026 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht ühes võimalike lisatõenditega hiljemalt 02.04.2026. Toetuse saaja teavitas 26.03.26, et otsuse eelnõule täiendavad selgitused ja kommentaarid puuduvad.

VAIDLUSTAMINE

25. Otsuse peale on õigus esitada vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama (ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75).

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Marje Leppik
5917 4802
marje.leppik@rtk.ee